

Oplysninger vedr. Matr. 10a.

Christen Justsen fik fæstebrev den 10.1.1728 på en gård i Pederstrup efter sin afdøde far Just Christensen. Gårdens hartkorn var på 6 tdr, 6 skp, 2 fjk og 2 alb. Sødal fæsteprotokol (side 10).

Christen Justsens gård blev i 1739 delt til to halvgårde, hver på hartkorn: 3 tdr, 3 skp, 1 fjk og 1 alb. Han beholdt selv gård nr. 11 (senere matr. nr. 11a), og overlod gård nr. 10 (senere matr. nr. 10a) til Christen Pedersen Dalsgaard.

Christen Justsen, 60 år, og hustru Birgitte Jacobsdatter, 62 år, døde begge 1761 på gård matr. 11.

Barn af Christen Justsen og Birgitte Jacobsdatter:

1. Jacob Christensen, født 1731.

Christen Pedersen Dalsgaard af Pederstrup fik 20.6.1739 fæste på halvgården, som Christen Justsen godvilligt havde overladt ham. Sødal fæsteprotokol (side 69).

Christen Pedersen Dalsgaard blev trolovet i Pederstrup den 13.10.1733 og gift den 15.11.1733 med Kirsten Sørensdatter.

Da sønnen overtog fæstet på gården i 1761, blev det nævnt, at begge hans forældre var døde kort efter hinanden; men det var kun Christen Dalsgaards begravelse, der blev nævnt i kirkebogen - ikke hustruens.

Christen Pedersen Dalsgaard begravet 19.10. 1760, 52 år.

Børn af Christen Pedersen Dalsgaard og Kirsten Sørensdatter:

1. Maren Christensdatter, født 1737. Død 3 uger gl.
2. Peder Christensen, født 1739. Død 5 uger gl.
3. Jens Christensen, født 1740. Død 7 uger gl.
4. Søren Christensen Dalsgaard, døbt 19.11.1741. Næste fæster af gården.
5. Birgitte Christensdatter, født 1747. Død 4 uger gl.

Søren Christensen Dalsgaard fik 22.7.1761 fæste på halvgården som hans far Christen Pedersen Dalsgaard var fradød. Hartkorn: 3 tdr, 3 skp, 1 fjk og 1 alb. Sødal fæsteprotokol (side 137). Heri oplyses, at hans forældre for kort tid siden døde straks efter hinanden, og at han ikke havde nogen søskende, så han kunne overtage gården med alt, hvad der hørte til den. I landgilde skulle han årlig levere: 2 tønder rug, ½ svin, ½ får, ½ lam, ½ gås, 1 høne, i gæsteri 1 mark og ½ læs hø. Desuden skulle han *"forsvarlig bygge og forbedre sin fæstegård. Desuden skulle han være sin husbond og dennes bud horig og lydig"*.

Den 8.1.1761 blev Søren Christensen Dalsgaard og Kirsten Christensdatter i Pederstrup trolovet. De blev gift den 26.7.1761 i Pederstrup.

Søren Christensen Dalsgaard afstod gården i 1765, og derefter ses familien tilsyneladende ikke mere i Pederstrup sogn.

Børn af Søren Christensen og Kirsten Christensdatter:

1. Birgitte Sørensdatter, døbt 20.6.1762.
2. Christen Sørensen, døbt 16.9.1764. Begravet 8.9.1765, 1 år gl.

Jens Christensen Vridsted (også kaldt Vredsted) af Rødding fik 14.10.1766 fæstebrev på en del af gården, der her blev kaldt Kiersgaard, på hartkorn 3 tdr, 3 skp, 1 fdk og 1 alb. Han overtog den sidste forår efter Søren Dalsgaard, som godvilligt afstod den. Sødal fæsteprotokol (side 162).

I maj 1775 var der syn på gården, da Jens Vredsted havde pådraget sig gæld. Godsejeren tilbød at hjælpe ham med sædebyg og boghvede samt en stud til at pløje med i stedet for den hest, der døde i foråret, hvis han ville beholde fæstet på gården; men Jens Vredsted sagde nej. Forvalteren spurgte derefter, hvad han ville fremover. Da han blev klar over, at Jens Vredsted ikke havde nogen plan for det, tilbød forvalteren, at han kunne begynde at arbejde i Løvelbro.

Hvor familien flyttede hen herefter er ukendt. Ved folketællingen 1787 bor Jens Christensen Vridsted i Bigum sammen med 5 børn. Han var enkemand og hyrde. Der oplyses, at alle børnene hjalp ham som hyrder. Efter datterens død i 1792 nævnes Jens Christensen Vridsted ikke mere i Bigum sogn.

I forbindelse med sagen "Christen Mouritsen og hustru Anne Vognsdatter, matr. 3a i Pederstrup" blev der den 17.7.1764 oplyst forskelligt om Jens Christensen Vridsteds far Christen Vridsted:

1.Christen Nørgaard i Pederstrup var vidne i sagen, hvor han blev spurgt, om han vidste, hvor Christen Vredsted opholdt sig, eller om han var død. Christen Nørgaard svarede, at han vidste, at Christen Vredsted var borttrømt, da han blev sigtet for begået tyveri på Sødal, hvorfor han blev dømt til at kagstryges og brændemærkes, men hvor lang tid siden, han rømte, vidste vidnet ikke.

2.Landsoldat Jens Vridsted var også vidne i sagen og fortalte, at hans far Christen Vredsted forhen havde boet i Rødding. Christen Mouritsen havde før sin arrestation ladet Jens Vridsted høre, at det var hans far Christen Vredsted, der havde slået den døde mand, der blev fundet i Rødding sø.

Børn af Jens Christensen Vridsted og ?

1. Kirsten Jensdatter, døbt 4.10.1767 i Pederstrup. Begravet 22.1.1792 i Bigum.
2. Peder Jensen, døbt 24.6.1769 i Pederstrup.
3. Michel Jensen, døbt 18.10.1772 i Pederstrup.
4. Karen Jensdatter (ifølge folketællingen 1787 var hun født ca. 1780).
5. Laurits Jensen, døbt 21.10.1781 i Pederstrup.

Anders Thygesen fik 4.7.1775 fæste på halvgården, der blev kaldt Kiersgaard, som Jens Nielsen Vridsted hidtil havde beboet og på grund af restancer havde frasagt sig. Gårdens hartkorn: 3 tdr, 3 skp, 1 fjk og 1 alb. Sødal fæsteprotokol (side 187).

Anders Thygesen blev gift 1761 i Løvel kirke med Karen Willumsdatter.

Den 29.3.1764 fik Anders Thygesen fæstebrev på et hus i Pederstrup. Matr. 16a. Da han overtog fæstet på Matr. 10a, afstod han huset, og samtidig blev han befriet for den restance, han havde pådraget sig til husbonden, medens han havde det.

Medens de boede i Pederstrup, fik de 6 børn, hvoraf kun den ene levede, da de forlod stedet. Den 29.7.1767 blev Anders Thygesens hustru publice absolveret for begangen forsømmelse ved hendes barns død. Det vil sige, at hun denne dag måtte stå til offentlig skriftemål i kirken.

Den 16.4.1777 var der igen syn på gården, da Anders Thygesen havde gæld til godset, som han ikke var i stand til at betale. Hele ejendommen blev vurderet, og det viste sig, at Anders Thygesen manglede at ordne rigtig meget af forårsarbejdet på gården. Han blev spurgt, om han ønskede at beholde fæstet; men det sagde han nej til. Han fik derfor besked på, at han intet måtte fjerne fra gården, og forvalteren befalede herefter, at Jens Pedersen Kistrup i Pederstrup skulle være ansvarlig for, at intet af det registrerede og vurderede blev fjernet fra gården. Det drejede sig om al indboet, gårdens redskaber og besætning.

Børn af Anders Thygesen og Karen Willumsdatter:

1. Søren Andersen, døbt 2.5.1762 i Løvel. Død 14 dage gl.
2. Maren Andersdatter, døbt 25. december 1763 i Pederstrup. Begravet 26.1.1773, 9 år gl. Begravet i samme grav som søsteren Johanne Marie.

3. Thyge Andersen, døbt 21.9.1766. Begravet 15.7.1767 i Pederstrup, $\frac{3}{4}$ år gl.
4. Johanne Marie Andersdatter, døbt 6.8.1768. Begravet 26.1.1773, $4\frac{1}{2}$ år gl. Blev begravet i samme grav som søsteren Maren.
5. Elisabeth Andersdatter, døbt 28.3.1771. Begravet 6.9.1772 i Pederstrup, $1\frac{1}{2}$ år gl.
6. Maren Andersdatter, døbt 19.3.1776 i Pederstrup.

Anders Jensen Aastrup (Kjersgaard), ungkarl og 34 år, fik 4.1.1780 fæste på gården, som Anders Thygesen på grund af armod og restancer havde afstået. Gårdens hartkorn var på 3 tdr, 3 skp, 1 fjk og 1 alb. Sødal fæsteprotokol (side 211)

Anders Jensen Aastrup blev gift med Ane Marie Christensdatter.

Da det var den tredje fæster i træk, der havde opgivet gården på grund af armod, gav godsejeren den ny fæster bedre betingelser ved overtagelsen af gården. I fæstebrevet ses, at Anders Jensen Aastrup fik 2 heste til plovning og en beslagen vogn. Desuden var han befriet for hoveriarbejde på Sødal indtil påsken 1780, og skulle ikke betale kvartalsskat det første år. Han blev ligeledes fri for landgilde til marts 1779, og for året 1780 skulle han befries for det halve landgilde. Dog skulle han betale ekstraskatten og kornskat (kongelige skatter), der var påbudt, fra hans overtagelse af gården.

Ved folketællingen 1801 boede Anders Jensens søster Ane Kathrine Jensdatter på 46 år hos dem. Hun var enke og levede af almisse.

Den 12.10.1812 blev der oprettet en opholdskontrakt mellem Anders Kjærsgaard, hans hustru og næste fæster af gården, Jacob Nielsen Haugaard.

Der blev ikke foretaget noget skifte efter Ane Marie Christensdatters død; men et par dage efter blev opholdskontrakten indført i Sødal skifteprotokol (side 486).

Sødal legatbog: Anders Jensen Kjærsgaard fik i 1817 tildelt en portion, og den havde han indtil sin død.

Ane Marie Christensdatter døde den 15.1.1815, 73 år.
Anders Jensen døde 12.1.1825, 76 år. Aftægtsmand hos Jacob Nielsen.

Børn af Anders Jensen Kjærsgaard og Ane Marie Christensdatter:

1. Dødfødt 1781 i Pederstrup.
2. Jens Andersen, født 24.10.1783. Begravet 21.3.1784.

Jacob Nielsen Haugaard / Kiersgaard fik 19.10.1812 fæste på gården Kiersgaard efter Anders Jensen Kiersgaard, som havde afstået den på grund af alderdom og skrøbelighed. Gårdens hartkorn: 3 tdr - 3skp - 1 fjk - 1 alb. Sødal fæsteprotokol (side 583). Han skulle i landgilde give: 2 tdr. rug, $\frac{1}{2}$ svin, $\frac{1}{2}$ får, $\frac{1}{2}$ lam, $\frac{1}{2}$ gås, 1 høne, $\frac{1}{2}$ læs hø, gæsteri 1 mark . Desuden skulle han forrette hoveri, som de andre fæstebønder.

Den 10.11.1812 meldte ungkarl Jacob Nielsen og pigen Anne Elisabeth Mouritsdatter sig til ægteskab i Pederstrup. De blev gift i Vammen kirke 13.11.1812. (Oplyst i Pederstrup kirkebog).

Jacob Nielsen Kjærsgaard fik skøde fra Sødal på gården i Pederstrup, som han havde i fæste. Gårdens hartkorn var nu på 3 tdr, 3 skp, og 2 fdk. Købesum: 343 rbd. Læst 5.10.1824 (side 456).

Da Jakob Kjærsgaard solgte sin gård, beholdt han: En håndkværn, en møgøjel, 3 kasser, et mælkeskab, en tjæretønde, en vognstjært, et bord, en harve, 3 á 4 kirsebærplanter.

Pederstrup kirkebog, afgangslisten 1830. Her nævnes, at Jacob Nielsen, hans hustru Ane Elisabeth og 4 børn flyttede til Bjerregrav sogn.

Børn af Jacob Nielsen og Anne Elisabeth Mouritsdatter:

1. Niels Jacobsen, født 6.5.1814 i Pederstrup.
2. Mourits Jacobsen, født 10.11.1820 i Pederstrup.
3. Jens Jacobsen, født 21.3.1824 i Pederstrup.
4. Karen Maria Jacobsdatter, født 28.4.1827 i Pederstrup.

Niels Madsen Gjørtler af Skals fik skøde på gården læst 8.6.1830 (side 33). Gårdens hartkorn var på 3 tdr, 3 skp og 2 fdk. Købesum: 600 rbd.

Niels Madsen overtog samtidig gårdens andel i et smedehus, og ålegården måtte han begynde med den 1. maj 1830.

Niels Madsen, 30 år, blev gift 19.11.1817 i Skals med Anne Andersdatter Lyngsø, 28 år.

Anne (kaldt Ane) Andersdatter blev hjemmedøbt 6.9.1789. Hun var datter af Anders Jørgensen og hustru Mariane Poulsdatter af Lyngsø i Vorde sogn.

Da sønnen Mads blev døbt i 1820, blev faderen nævnt som Niels Madsen Gjørtler.

Skifteopgørelse efter Niels Madsen, hvorved Ane Andersdatter fik adkomst til gården læst 10.8.1841 (side 840b).

Ane Andersdatter fik aftægtskontrakt fra sønnen Anders Nielsen læst 20.1.1846 (side 608b).

Bl.a. skulle Anders Nielsen opføre et aftægts hus på 3 fag med stue, køkken og bryggers. Det skulle forsynes med døre, vinduer og loft, og der skulle indsættes en jernbilægger kakkelovn.

Den 5.7.1842 oprettede Ane Andersdatter et selvejertestamente til fordel for sønnen Anders Nielsen, og ifølge det skulle han betale til sin søster Mariane Nielsdatter: 50 rbd, et sengested med sengeklæder, der skulle bestå af 2 dyner, 3 puder og 2 par lagner, en ko, 4 får og en beslagen halvvojn samt frit bryllup.

Niels Madsen døde den 1.7.1841 i Pederstrup, 57½ år.

Anne (Ane) Andersdatter døde den 16.1.1865 i Pederstrup, 76 år.

Børn af Niels Madsen Gjørtler og Ane Andersdatter:

1. Anders Nielsen, født 11.6.1818 i Skals. Næste ejer af gården.
2. Mads Nielsen, født 15.7.1820 i Skals.
3. Christen Nielsen, født 11.8.1823 i Skals. Død 28.5.1840 i Pederstrup, 16 år. Drukne ved at sætte fiskegarn.
4. Mariane Nielsdatter, født 12.9.1825 i Skals. Gift 18.10.1851 i Pederstrup med ungkarl og gårdejer Mads Sørensen i Kistrup, Løvel sogn.

Anders Nielsen Gjørtler fik skøde læst den 20.1.1846 (side 608) på gården fra moderen Ane Andersdatter. Hartkorn: 2 tdr, 2 skp og 1¾ alb. Købesum: 600 rbd.

Anders Nielsen blev født 11.6.1818 i Skals og blev gift i Løvel den 25.11.1842 med pigen Ane Marie Olesdatter. Hun blev født den 1.9.1819 og var datter af gårdmand Ole Sørensen og Elisabeth Cathrine Andersdatter, udflyttere fra Løvel.

Anders Nielsen solgte en parcel, matr. 10b til Niels Mortensen på hartkorn 1 fdk og 1¾ alb. Læst 19.7.1853 (side 229). Købesum: 200 rigsbankdaler. Grunden skulle være bebygget inden 2 år.

Aftægtskontrakt læst 3.11.1874 (side 362b) fra Niels Andersen til forældrene, Anders Nielsen og hustru Ane Marie Olesen. Ifølge kontrakten skulle Niels Andersen give hver af sine søskende 150 rd og 2 får. Desuden skulle han forsørge den yngste søster Søren sine, der kun var 10 år, til hendes konfirmation.

Ane Marie Olesen døde den 12.12.1891, 72 år.

Anders Nielsen Gjørtler døde den 23.5.1900, 82 år.

Børn af Anders Nielsen og Ane Marie Olesen: (Alle født i Pederstrup).

1. Christiane Andersen, født 20.2.1844. Gift 4.1.1875 i Vammen med enkemand Hans Sørensen. (Noteret i Pederstrup kirkebog).
2. Niels Andersen, født 6.11.1846. Næste ejer af gården.
3. Elisabeth Cathrine Andersen, født 28.6.1850. Gift i Pederstrup 20.10.1881 med ungkarl Jens Jensen af Pederstrup. I folketællingen 1880 var hun væverske og boede hjemme hos broderen.
4. Ane Andersen, født 7.10.1852. Gift 2.5.1776 i Pederstrup med ungkarl Jens Andersen af Pederstrup.
5. Ole Andersen, født 30.5.1855.
6. Mariane Andersen, født 22.4.1858.
7. Søren sine Andersen, født 1.3.1864

Niels Andersen Gjørtler overtog ejendommen efter forældrene og fik det læst den 3.11.1874 (side 360). Gårdens hartkorn var på 2 tdr, 1 skp og 3 fdk.

Niels Andersen, 27 år, blev gift den 20.11.1874 i Rødding med pigen Ane Andersen af Batum, 31 år. Hun blev født den 3.1.1843 og var datter af gårdmand Anders Christensen og hustru Anne Marie Jensdatter i Batum, Rødding sogn.

Barn af Niels Andersen og Ane Andersen:

1. Ane Marie Andersen, født 8.1.1876. Død 30.5.1876, 5 måneder gammel af skarlagensfeber.
2. Anders Andersen, født 15.10.1877.

Iflg. en skifteekstrakt arvede sønnen Anders 1606,84 kr. Læst 8.3.1892 (side 150).

Niels Andersen døde den 25.1.1891 i Pederstrup, 44 år.

Den 17.3.1892 blev enken Ane Andersen gift i Pederstrup med ungkarl Jens Andersen Skamriis af Pederstrup. Han var født den 21.11.1859 og var søn af gårdmand Anders Nielsen Skamriis og hustru Kirsten Jespersdatter i Hvornum, Randers amt.

Det er ejendommeligt; men iflg. realregisteret ser det ikke ud til, at Jens Andersen Skamriis overtog gården, da han blev gift med Ane Andersen.

Den 14.10.1901 omkom Jens Andersen Skamriis ved drukning. Han blev 41 år gammel.

Ane Andersen og Jens Andersen Skamriis fik ingen børn.

Efter Jens Andersen Skamriis' død solgte enken Ane Andersen gården til sønnen Anders Andersen. Ane Andersen gik samtidig på aftægt hos sønnen og flyttede derefter ind i den gamle aftægtsbolig på 4 fag, der var tilbygget gårdens stuehus i venstre ende. Læst den 26.8.1902 (side 826).

Ane Andersen, døde 26.2.1922 i Pederstrup, 79 år

Anders Andersen fik købekontrakt og skøde fra moderen Ane Andersen læst den 26.8.1902 (side 825 og 829). Hartkorn: 2 tdr, 1 skp og 3 fdk. Købesum: 9.231,84 kr.

Anders Andersen, 34 år, blev gift i Pederstrup den 17.10.1911 med pigen Ane Sørensen af Pederstrup, 30 år. Hun blev født den 11.5.1881 og var datter af husmand Hans Sørensen og hustru Christiane Andersen af Vammen.

Anders Andersen solgte matr. 10c, en engparcel på ca. 3 tdr. land til gårdejer Anders Chr. Sørensen i Hvolris. Salgspris: 1800 kr. Læst 9.10.1917 (side 1295).

Anders Andersen solgte en hedelod, matr. 10d til gårdejer Jørgen Pedersen i Hvolris. Læst 9.10.1917 (side 1303).

Anders Andersen solgte en hedelod, matr. 10e til Just Allentoft. Læst 9.10.1917 (side 1303)

I 1934 begærede kreditforeningen i Viborg afholdt tvangsauktion over Anders Andersens ejendom. Ved tvangsauktionen blev gårdejerne Just Allentoft i Pederstrup, Niels Pallesen i Pederstrup og Peder Andersen i Batum højstbydende med bud på 30.600 kr., hvorefter auktionen blev standset, for at de kunne lade ejendommen udlægge ved fogden.

Børn af Anders Andersen og Ane Andersen, født Sørensen;

1. Anne Kristine Nielsine Andersen, født 30.9.1912.
2. Krista Andersen, født 9.8.1915.
3. Niels Andersen, født 23.1.1917. Død 7.3.1918 i Pederstrup,
4. Helga Andersen, født 21.12.1918.
5. Petrine Andersen, født 27.2.1921.
6. Marie Andersen, født 18.6.1925.

Rasmus Christian Nielsen i Vinkel fik fogedudlægsskøde læst den 4.10.1934 på 10a fra Just Allentoft, Niels Pallesen og Peder Andersen.

Rasmus Christian Nielsen blev født den 21.8.1907. Han var søn af gårdmand Rasmus Nielsen og hustru Ane Marie Jørgine Jespersen i Odsgaard, Vinkel sogn. Han blev gift med Helga Katrine Klaris, der blev født den 29.8.1912 og var datter af husmand Jens Pedersen Klaris i Foulum, Tjele sogn og hustru Ane Katrine Johanne, født Ljørring.

Barn af Rasmus Christian Nielsen og Helga Katrine Nielsen:

1. Johanne Odsgaard Nielsen, født den 22.4.1937 i Pederstrup.

Arnold Marius Pedersen fik skøde på matr. 10a på hartkorn: 1 tønne, 7 skæpper, 1 fjerdingkar og $\frac{3}{4}$ album. Besætningen bestod af: 6 heste, 8 køer, 15 ungkreaturer, 1 tyr, 2 grisesøer, 9 fedesvin, 6 smågrise og 1 orne. Købesum: 52.996 kr. En oplysning: Der havde været en smitsom kalvekastning på gården i 1939. Læst den 4.12.1940.

Arnold Marius Pedersen blev født 11.8.1909 og var søn af snedker Peder Pedersen og hustru Maren Kirstine Nielsen Kragh af Fjeldsø. Han blev gift den 1.4.1934 i Ørslevkloster med pigen Elna Kirstine Madsen, der blev født 2.11.1909 var datter af Anders Peder Madsen og hustru Petrea Jensen i Dommerby.

Barn af Arnold Marius Pedersen og Elna Kirstine Pedersen:

1. Henning Kragh Pedersen, født 15.11.1942 i Pederstrup. Han fik navneforandring i 1969 til Henning Kragh.